

РАНИКА КОРЕНІ

Scrophulariae radix

SCROPHULARIA ROOT

Цілі або фрагментовані корені *Scrophularia ningpoensis* Hemsl., зібрані взимку після відмирання надземної частини, відділені від кореневища, бруньок і бічних коренів, повільно висушені в печі або на сонці до напівсухого стану, після чого висушені у в'язках протягом 3–6 днів до сухого стану.

Вміст: не менше 0.45 % суми гарпагозиду ($C_{24}H_{30}O_{11}$; *М.м.* 494.5) і гарпагіду ($C_{15}H_{24}O_{10}$; *М.м.* 364.3), у пере-рахунку на гарпагозид і суху сировину.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ

А. Ціла сировина. Цілі корені майже циліндричні або дещо латерально сплюснені, іноді скручені, товсті у верхній частині, дещо потовщені в середині й тонкі в нижній частині, 6–28 см завдовжки й 1–4 см у діаметрі. Зовнішня поверхня жовтувато-сіра або сірувато-коричнева, із чітко вираженими нерівномірними поздовжніми борозенками й поперечними сочевичками; на поверхні виявляються розсіяні поперечні щілини й занурені місця прикріплення бічних коренів або виступаючі залишки бічних коренів. Текстура кореня тверда; злам волокнистий, дещо блискучий, від чорного до коричнювато-чорного кольору.

Фрагментована сировина. Фрагментовані корені являють собою тонкі поперечно, поздовжньо або косо різані шматочки з нерівним краєм, 0.6–4 см у діаметрі; зовнішня поверхня жовтувато-сірого або сірувато-коричневого кольору; різана поверхня від чорного до коричнювато-чорного кольору з тонким шаром світлішої кори; деревина світлого кольору може бути в центрі або як радіальні лінії (поперечний зріз); іноді поміж фрагментами ксилемної тканини виявляються щілини або порожнини. Текстура кореня тверда; злам волокнистий, дещо блискучий, від чорного до коричнювато-чорного кольору.

В. Мікроскопічне дослідження (2.8.23). Порошок від темно-коричневого до сірувато-коричневого кольору. Переглядають під мікроскопом, використовуючи *хлоральгідрату розчин Р*. У порошку виявляються такі діагностичні структури (Рис. 2973.-1): численні склерейди, ізольовані [В, D, E] або в групах по 2–5 [H], які дуже різняться за формою (прямокутні, майже квадратні, округлі, трикутні або веретеноподібні), 20–130 мкм у діаметрі й 45–250 мкм завдовжки, з оболонками 4–22 мкм завтовшки з концентричною складчастістю, чітко вираженими порами й розгалуженими поровими каналами; порівняно широка порожнина склерейд іноді має червонувато-коричневий